

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Elmi-kütləvi, mədəni- maarif, təhsil proqramlarının hazırlanması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Yeni təhsil proqramlarının hazırlanması mövzusu hər zaman vacib və müəkkəb olub. Hər bir ölkə cəmiyyətin inkişafına uyğun olaraq təhsil sistemini təkmilləşdirməyə çalışır. Təhsil proqramları isə bu inkişafın əsasıdır, çünki onlar tələbələrə əldə edəcəyi bilik və bacarıqları müəyyən edir.

Qeyd edək ki, təhsil proqramlarının hazırlanması yalnız dərslərin tərtibi və dərslərin müəyyənləşdirilməsindən ibarət deyil. Bu, həm də cəmiyyətin tələbləri, elmi inkişaf və texnoloji irəliləyişlərlə sıx əlaqədardır. Təhsil proqramlarının məqsədi tələbələrə elmi biliklərini genişləndirmək, onların düşünmə qabiliyyətini inkişaf etdirmək və cəmiyyətə faydalı vətəndaşlar yetişdirməkdir.

Təhsil proqramlarının sosial və iqtisadi təsiri

Təhsil proqramları ölkənin gələcəyinə təsir edən ən mühüm faktorlardan biridir. İqtisadiyyatın inkişafı, yüksək ixti-

saslı işçi qüvvəsinin formalaşması, texnoloji yeniliklərə uyğunlaşma bacarığı məhz yaxşı hazırlanmış təhsil proqramlarından asılıdır. Məsələn, bir ölkə informasiya texnologiyaları və innovasiyalar sahəsində qabaqcıl mövqeyə yüksəlmək istəyir. O zaman təhsil proqramları bu sahəni əhatə edən dərslər və fənlər vasitəsilə tələbələrə əsas bacarıqları aşılamalıdır. Əks halda, gələcək nəsil bu sahələrdə geridə qalacaq.

Tələbələrə tələb və maraqlarına cavab vermək

Mütəxəssislər qeyd edir ki, təhsil proqramlarının tərtibində tələbələrə maraq və ehtiyaclarını nəzərə almaq çox vacibdir. Bu gün dünyada tələbələr çoxsaylı sahələrdə inkişaf etmək, fərqli bacarıqlar əldə etmək istəyirlər. Yalnız bir peşəyə yönəlmiş, dar və spesifik proqramlar artıq onları qane etmir. Müasir təhsil proqramları, tələbələrə geniş bir dünyagörüşü bəxş etməli, onları tənqidi düşünməyə və müxtəlif sahələrdə inteqrasiya olunmağa həvəsləndirməlidir. Burada layihə yönümlü yanaşmalar, analitik düşüncə və yaradıcı fəaliyyətlər ön planda olmalıdır.

Yeni texnologiyaların təhsilə inteqrasiyası

Bu gün yeni texnologiyalar təhsil sistemini köklü şəkildə dəyişdirir. Onlayn dərslər, interaktiv tədris alətləri, süni intellekt və digər texnoloji yeniliklər təhsil proqramlarının tərtibində daha çox yer alır. Bu cür alətlərin inteqrasiyası, tədrisin daha effektiv olmasına və tələbələrə müxtəlif öyrənmə ehtiyaclarına cavab verməyə kömək edir. Məsələn, bir şagird dərslə fiziki olaraq qatılmasa da, onlayn platformalar vasitəsilə dərsləri izləyə bilər. Bu, təhsilin bərabərliyini təmin edir, çünki hər bir tələbəyə fərqli öyrənmə metodları ilə yaxınlaşmağa imkan yaradır.

Gələcəyə yatırılan sərmayə!

Təhsil proqramlarının uğurlu tətbiqi vacibdir...

Təhsil proqramlarının əsas prinsipləri

Mövzu barədə “Yeni Azərbaycan”-a açıqlama verən təhsil üzrə ekspert Elçin Əfəndi bildirib ki, hazırlanacaq təhsil proqramları müəyyən prinsiplər üzərində qurulmalıdır. Onun sözlərinə görə, bu prinsiplər proqramın şəffaf, məqsədyönlü və faydalı olmasını da təmin etməlidir: “Təhsil proqramı, yalnız akademik biliklərlə məhdudlaşmamalı, sosial, mədəni və emosional inkişafı da nəzərə almalıdır. Eyni zamanda, bütün tələblərə eyni şəraitdə və bərabər imkanlarla təhsil vermək məqsədi güdülür.”

Təhsil proqramlarının hazırlanmasında yenilikçilik də əsas prinsiplərdən biridir. Belə ki, proqramlar zamanla inkişaf etməli və cəmiyyətin tələblərinə uyğun olaraq yenilənməlidir. Təcrübə əsaslı yanaşma vacibdir. Yəni, təhsil

proqramları tələbələrə nəzəri biliklərdən əlavə praktiki bacarıqlar da aşılamalıdır.”

Proqramların tərtibində müəllimlərin rolu

Ekspert qeyd edib ki, təhsil proqramlarının effektivliyi müəllimlərin bu proqramları necə həyata keçirdiyi ilə birbaşa əlaqədardır: “Müəllimlər təhsil prosesində bir vasitəçi kimi tələbələrə proqramda nəzərdə tutulan bilikləri ötürməkdən daha çox, onların düşünmə qabiliyyətlərini və yaradıcılıqlarını inkişaf etdirmək kimi bir missiyaya sahibdirlər. Müəllimlərə verilən təlimlər, metodik materiallar və texnologiyaların tətbiqi bu istiqamətdə mühüm rol oynayır”.

İnklüzivlik də vacibdir...

E.Əfəndinin sözlərinə görə, ən müasir təhsil proqramları inklüziv təhsilə də

nəzərə alınmalıdır: “Hər bir şagirdin xüsusi ehtiyacları ola bilər, buna görə də proqramların hazırlanmasında müxtəlif bacarıqlar və ehtiyaclar nəzərə alınmalıdır. Inklüziv təhsil həm fiziki, həm də əqli çətinlikləri olan tələbələr üçün uyğunlaşmış proqramlar yaratmağı tələb edir.

Göründüyü kimi, təhsil proqramlarının hazırlanması yalnız təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi deyil, həm də cəmiyyətin gələcəyinə qoyulmuş bir sərmayədir. Proqramlar təhsilin məqsədini və metodlarını nəzərə alaraq hazırlansa, onlar həm fərdi inkişafı, həm də ümumi sosial-iqtisadi irəliləyişi dəstəkləyəcək. Təhsil proqramlarının uğurlu tətbiq olunması isə bütün cəmiyyətin daha inklüziv, bərabər və inkişaf etmiş olmasına gətirib çıxaracaq”.